

Een villa vol bollebozen

ONDERWIJS / Het Koninklijk Nederlands Instituut Rome biedt talenten de ruimte om zich te ontwikkelen. Alleen al de fraaie locatie werkt stimulerend.

Gerry van der List in Rome

Met zichtbare eerbied houden de Nederlandse jongeren de kostbare oude boeken vast. Zij zijn de gelukkige studenten die deze week de cursus *Mining Library Treasures* mogen volgen op het Koninklijk Nederlands Instituut Rome (KNIR), wat betekent dat zij zich verdiepen in de bijzondere collectie historische drukwerken van de wetenschappelijke instelling. De interesse voor de cursus was enorm, wat betekent dat het KNIR kon doen wat het graag doet: de besten aan de poort selecteren.

Er is een vacuüm in het academische leven, legt directeur Harald Hendrix (57) uit. 'Zeer goede studenten krijgen te weinig aandacht. Ons instituut biedt talentvolle jongeren de mogelijkheid om zich in korte tijd in een vriendschappelijk-competitieve sfeer te ontwikkelen. Ze belanden hier in een soort snelkookpan. Met heel intensief onderwijs waarbij je leert je grenzen te overschrijden.'

De samenwerking met studenten uit andere disciplines werkt

inspirerend, hoewel de kritische bejegening soms schrik aanjaagt. Hendrix: 'De cursisten waren vaak de besten van hun klas en kunnen dan uit het veld worden geslagen door een confrontatie met andere bollebozen. Daarom borrelen we na een presentatie van een student altijd even na, om in andere sfeer verder te praten.'

Het Nederlands Instituut werd in 1904 opgericht, vooral met als doel de documenten van de Vaticaanse archieven over de Nederlandse geschiedenis te bestuderen. In 1933 werd het huidige gebouw geopend in aanwezigheid van Benito Mussolini. De *Duce* concentreerde de buitenlandse instituten in Rome met het oog op spionage het liefst op één plek, aan de rand van het stadspark Villa Borghese. Iedere bezoeker raakt vanzelf onder de indruk van het monumentale pand, een villa met een zeer fraaie tuin. Studenten zijn altijd geïmponeerd, weet Hendrix. 'Ze zien hier de luxe ambiance en denken vol ontzag "Wat is dit!?" Dat is ook de bedoeling. Hierdoor worden ze extra gestimuleerd om hun best te doen.'

Studenten aan het werk tijdens de cursus *Mining Library Treasures*

Directeur Harald Hendrix: 'De ambiance stimuleert studenten om hun best te doen'

De *campus of excellence* wordt bestuurd door de zes grote vaderlandse universiteiten, met de Rijksuniversiteit Groningen als beheerder. Het instituut met twaalf medewerkers mag zich sinds 2004 'koninklijk' noemen. Koningin Beatrix kwam naar Rome om het predicaat te verlenen. Dit heeft voordelen, zegt Hendrix. 'De wereld van de vele internationale academies hier is toch een soort jungle van getalenteerden. De concurrentie is groot, waarbij reputatie zwaar telt. En dan is een woord als "koninklijk"

interessant, zal ik maar zeggen.'

De hoogleraar Italiaanse cultuur en geschiedenis aan de Universiteit Utrecht verbleef zelf in de jaren tachtig een half jaar aan het instituut. Dat komt niet meer voor. De cursussen duren maar kort, één tot drie weken. De cursisten slapen beneden, in een jeugdherbergachtige setting, waar ze samen eten koken. Boven zijn de kamers voor excellente onderzoekers die voor een langere periode aan het instituut zijn verbonden.

Met genoegen leidt Hendrix rond door het gebouw waar hij sinds zijn aanstelling op 1 mei 2014 ook woont. De directeur heeft een droombaan, beseft hij. Hoewel er uiteraard praktische zorgen zijn. Zoals een ingrijpende verbouwing, die vier jaar in beslag neemt. 'Het gebouw moet communiceren wat hier gebeurt.'

Het onderwijs aan het KNIR is een investering voor het leven. *The best and the brightest* worden niet alleen wijzer gemaakt, ze vormen tegelijkertijd vriendschappen en netwerken waarvan ze later kunnen profiteren. En hun wordt geleerd dat ze iets terug

WETENSCHAP EN CULTUUR STEUNEN

Het Koninklijk Nederlands Instituut in Rome is het oudste en grootste NWIB, Nederlands Wetenschappelijk Instituut in het Buitenland. Een aantal heeft de afgelopen jaren de deuren moeten sluiten. Behalve in Rome zijn er nu nog wetenschappe-

lijke instituten in Caïro, Florence, Athene en Sint-Petersburg.

Het KNIR manifesteert zich niet alleen op wetenschappelijk vlak. Met evenementen als boekpresentaties en concerten verbreidt het eveneens de Nederlandse cultuur.

Het KNIR is gevestigd aan de rand van het stadspark Villa Borghese

moeten doen voor hun opleiding. 'Wij stimuleren de ontwikkeling van *civic consciousness*,' legt Hendrix uit. 'Zeg maar: goed burgerschap. Het idee dat je met je talenten iets voor de samenleving moet betekenen. Dat werkt. Toen Fey-

enoord-supporters dit jaar vernielingen aanrichtten in Rome, hebben onze studenten 10.000 euro opgehaald voor de stad. We zijn toen nog bij de burgemeester geweest die erg blij was met de actie. Daar was ik wel trots op.'